

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 ună 85 cr., 1/4 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/4 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl., 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1/4 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamente se fac numai plătindu-se înainte.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima dată 7 cr., a doua oară 6 cr., a treia oară 5 cr., și timbru de 30 cr.

Redacția și administrația: Strada Poplăce Nr. 15.

Se prenumără și la poște și la librării.

Epistole, neîncercate, se refuză. — Manuscrise nu se înapoiază.

Numele singuratică la 5 cr. se vînd la „Tipografia”, soc. pe acțiun.

Numele singuratică la 20 bani se vînd la librăria G. Căjan, Ploiești.

Dușmanii patriei.

(S). Am ajuns earăși obiect de ocară și de insultă. Presa maghiară ne trage la îndoială iubirea de patrie și ne acasă pe față că gravităm în afară, spre România, și că ținta noastră este nimicirea, din temelii, a statului ungar.

Acusa nu e nouă; am auzit-o și până acum de nenumărate ori. Ni s'a aruncat în față totdeauna când stăpînitorii nostri nu aveau alte argumente cu cari să răspundă la gravele învinovățiri ce le aduceam în contra lor. Dar' acusa n'a fost dovedită în trecut, și nu va putea fi dovedită nici de astă dată. E un clișeu vechiu, care vine întrebunțat totdeauna când interesele guvernului maghiar cer să fie întrebunțat. Clișeu devenit plictisitor.

Căci se știe un lucru. Nu e guvernul maghiar, îndeosebi actualul guvern maghiar, atât de tolerant, să ne lase în deplină libertate, dacă ar avea numai cele mai mici indicii că cu adevărat conspirăm în contra integrității statului și gravităm în afară. De mult ar fi înfundat temnițele cu noi. Dar' nu o face, nu o poate face, pentru că nu are motiv se o facă.

Atunci de ce ne acasă? Pentru că așa cer interesele partidului pe care-l reprezintă guvernul. Partidul, care e un partid de căpătuială și de îngrășare, își teme »oala cu carne« și de aceea strigă opoziției, tot maghiară, din toate puterile: »nu cereți revisuirea legii electorale, nu cereți reducerea censului, că atunci intră naționalitățile în parlament și din edificiul frumos al șovinismului maghiar nu mai rămâne peatră pe peatră«. Natural, că temerea trebuie motivată cu ceva, și în lipsă de alte argumente se folosește vechiul clișeu: panslavismul, daco-românismul, gravitarea în afară, spre România.

Chestie de tactică. Opoziția trebuie spăritată cu ceva, ca să fie mai cruțătoare cu cei din jurul »oalei«, și guvernul o spărie cu naționalitățile.

Civităm gratisitațiile presei guvernamentale maghiare, trimise la adresa noastră, și nu ne mai luăm oboșala să protestăm în contra lor. Am protestat de nenumărate ori, ear' continua protestare s'ar prefăce și la noi în clișeu și noi nu avem obiceiul să folosim clișeurii. Avem argumente atât de multe și atât de palpabile, încât sîntem puși la adăpostul ori-cărei perplexități.

Să lămurim însă înainte de toate un lucru. De ce se teme guvernul maghiar și partidul pe care-l reprezintă, că în cazul extinderii dreptului electoral asupra maselor poporului, vom intra și noi în parlamentul maghiar? De unde știe guvernul maghiar, că într'adever vom voi să intrăm, și de unde știe că vom isburi să intrăm?

Nu e tocmai mult de când actualul prim-ministru, baronul Bánffy, a declarat în plin parlament, că poporul român, adevăratul popor român, e cucerit pe seama ideii de stat maghiar și că toată gălăgia în chestia națională o fac numai câțiva agitatori, bine plătiți, ca să facă gălăgie.

Întrebăm acum: dacă poporul român, adevăratul popor român e într'adever cu voi, onorabililor, și e cucerit pe seama ideii de stat maghiar, ce teamă mai aveți, că acest popor, dacă i-se va da drept de alegere, ne va trimite pe noi și nu pe voi în parlament? Dacă l-ați cucerit, are să meargă cu voi; ear' dacă merge cu noi, după-cum ve temei, atunci nu l-ați cucerit! În acest caz de ce vă lăudați cu fapte pe cari nu le-ați servit și pe cari nici nu le veți putea servi? De ce atîta sin-amăgire?

Și acum să lămurim chestia principală.

Să admitem pe un moment, deși nu putem concede nici chiar pentru un moment, că noi am gravita în afară și

am aștepta din afară mîntuire și îndreptare; că am aștepta, ca alții să ne facă soartea mai suportabilă.

Ar fi oare lucrul nenatural și de neînțeles? După-acesta voi ne-ați scos de pe toate terenurile publice; ne-ați scos din parlament, ca să nu vă putem arunca zilnic în față nelegiuirile ce ni le faceți; ne-ați confiscat drepturile de intrare, ca să nu vă putem acușa în fața străinătății de volnicie ce le comiteți față de majoritatea națională din țară: ce mai putem aștepta dela voi? Tearte sau sclăvie! Și cum popoarele nemaghiare din țară nu au voea să se sinucidă, dar' n'au voe nici să supoarte vecinul jugul sclăviei voastre: natural ar fi, ca ele să se născuască a-și câștiga aliați în afară, cari la un moment dat se le sară întru ajutor, fiindcă singure nu se pot scutura de jugul ce le apasă.

Vedem că și alte popoare așa s'au scăpat de robia seculară. Pentru Bulgaria și-a versat sîngele Rusia și România; pentru creștinii din Creta a sărit în foc Grecia; pentru Cuba a intrat America în foc. Toate acestea sînt exemple foarte recente, pe cari bine le cunoașteți. N'ar fi dară nefiresc lucru, dacă și noi am aștepta mîntuirea noastră din afară, dela frații de un sînge și de un graiu cu noi.

Dar' nu o facem. Noi vrem din propria noastră putere, fără ajutor străin, să ajungem în stat la rolul ce ne compete, ca popor alcătuit de stat. Vrem să trăim cu voi, dar' vrem să fim egali îndreptățiți cu voi, nu numai la sarcini, ci și la favoruri, nu numai în datorițele, ci și în drepturile cetățenești.

Natural, că la ținta vrem să ajungem pe cale legală.

Dela voi depinde acum să ne deschideți earăși calea legală pe care ne-ați închis-o. Dacă nu o deschideți necesarmente ne mînați în vecini după ajutor. Nu noi mergem; voi ne siliți să mergem!

Între atâtea capete luminate câte le aveți, nu se găsește nici unul care să înțeleagă lucrul și să vi-l tălmăcească?

Nu știe nici unul să vă spună, că nu aceia sînt dușmanii patriei, cari vreau să conlucre, cu voi împreună, la ridicarea ei, ci aceia cari îi împiedecă în executarea dorinței lor!

Dacă voi nu puteți să vă eroiți judecată dreaptă în cauză, ascultați judecata străimilor.

Mai ieri ve spunea o gazetă din Nürnberg, care ve cunoaște foarte bine, că: »nu naționalitățile din Ungaria, ci calumniatorii lor sînt adevărații dușmani ai patriei!«

Ați înțeles sentența ce vi-s'a croit?

S'o înțelegeți și să vă plecați; căci cu noi este dreptatea, cu voi volnicia; cu noi este adevărul, cu voi minciuna; ear' dreptatea și adevărul au triumfat totdeauna; va triumfa și de astă dată, pe lângă toate eforturile voastre de a ne calumnia și ponegri.

Sibiuu, 13 Februarie n.

Crisă ministerială în România. Dl A. Stolojan, ministrul domeniilor în actualul cabinet român, a demisionat din postul seu, ear' cu conducerea interinală a afacerilor a fost însărcinat dl D. A. Sturdza, prim-ministru al României. Motivul demisionării e un proiect de lege, referitor la școalele profesionale, aparținătoare ministerului de domenii și prezentat camerei fără consimțământul titularului dela domenii.

Reichsrath-ul austriac. Dr. Fuchs, presidentul reichsrath-ului, înțrebat asupra viitorului, a declarat că reichsrath-ul nu va fi convocat, decît numai după-ace Germanii din Boemia vor intra în dieta provincială din Praga și vor începe tratări de pace cu Cehii, ear' Cehii tineri au adresat alegătorilor

un manifest conciliant față de limba germană.

Cum se vede, o împăcare între Cehi și Germani e dorită și e — impusă.

O nouă adresă. Deputații în congresului național sîrbesc, întruniți în conferință la Zagreb, au luat hotărîrea să facă o nouă adresă către Coroană, și să prezenteze și viitorului guvern maghiar un memorandum, în care se fie înșirate toate gravamițele și violările autonomiei bisericei sîrbesti.

În adresă către Coroană se va cere grabnica convocare a congresului.

Întărirea noului Metropolit.

»Trib. Poporului« din Arad preînde a ști că P. S. S. dl Episc. al Aradului Ioan Meșianu, a fost întărit ca ales Metropolit al Românilor gr.-ort. din Transilvania și Ungaria. Decretul împărătesc e subscris de Joi, dar' nu e publicat încă în foaia oficială.

O palmă meritată. Baronul Bánffy se laudă în continuu cu încrederea Coroanei, care îl ține la putere. Ce încredere are Coroana în Bánffy se vede în mod eclatant din următorul caz, care e viu discutat în cercurile politice din Viena și Budapesta. Guvernul maghiar a cerut distincție mai înaltă pe seama unor patrioți, doi la număr, pe semne binemeritați dela guvern.

Monarhul însă, care e foarte scrupulos în chestii de acestea, a cerut atîtă informații despre persoanele respective și s'a convîns că nu merită distincția cerută de guvernul maghiar pe seama lor, prin urmare a respins cererea și n'a subscris pecretele prezentate spre subseriere. Ministrul Szécsenyi s'a scusat imediat cu aceea, că el nu cunoaște persoanele propuse spre a fi distinse, dar' ministrul-president Bánffy stăruie pentru distingerea lor.

Bánffy trebuie să te cheme ca să nu simți palma primită și — meritată.

Crisa.

Starăa tratativilor.

Tratările se continuă mereu; înecot, dar' se continuă. Pentru a duce mai curînd la țintă, s'a ales o subcomisiune, care să le continue. Din partea guvernului fac parte din această comisiune baronul Fejérváry și contele Tisza István, ear' din partea opoziției Györy și Horánszky. Comisiunea s'a ocupat Săm-bor cu chestia judecătorei curiale și cu revisuirea legii electorale. De altcum răspunsul dat guvernului din partea opoziției e foarte conciliant și numai într'un punct e îngrijitor pentru guvern. Opoziția nu voește să voteze indemnizare actualului guvern sub nici o condițiune. Cere să plece Bánffy imediat. S'a aflat însă o nouă modalitate, care poate să-i împace pe toți. Să se voteze guvernului actual indemnizare numai până în ziua în care chestia va fi pusă în discuție în parlament, așa ca guvernul să fie silit să demisioneze încă în ziua aceea, neavînd indemnizare pentru a doua zi. În direcția aceasta decurg acum tratativele și se așteaptă ajungerea la o înțelegere. Széll și un membru al guvernului vor pleca poate astăzi la Viena să facă raport Coroanei despre stadiul în care se află tratările de pace.

Răspunsul opoziției.

Răspunsul opoziției a fost compus de astă dată de contele Apponyi, și se extinde asupra următoarelor chestiuni: constată că ultimul răspuns al guvernului dovedește o anumită conciliantă și dorința de a se lega compromisul proiectat, dar' opoziția are totuși nedumeriri cu privire la executarea punctelor cari vor fi trecute în compromis, fiindcă un guvern ce se duce nu poate lua angajamente în numele unui guvern cerine.

Dar' abstrăgînd dela această împrejurare, referitoare la punctele asupra cărora s'a stabilit deja înțelegerea între guvern și opoziție, mai sînt încă chestii în cari guvernul manifestă o conduită ce face apropierea imposibilă. Aceste chestii sînt: chestia censului electoral, chestia incompatibilității, revisuirea legii de pensii, alegerile comunale și municipale, pragmatia de serviciu. Mai vine apoi și guvernul din a sa parte cu pretențiuni, pe cari opoziția nu le poate accepta; anume: votarea indemnizării încă sub actualul guvern și primirea judecătorei curiale în chestii electorale numai în cazul modificării regulamentul de casă.

Opoziția declară că ține și mai departe la toate condițiile sale de împăcare, ear' condițiunile guvernului nu le poate accepta. E gata însă a trata mai departe cu guvernul, pentru a ajunge la o înțelegere.

Cu alte cuvinte, continuarea va urma, tot pe coarda aceasta.

Maghiarisarea școalelor din Panciova.

Comitele-suprem din Torontal, dl Ronay, acusat mai săptămînile trecute cu diferite fapte incorecte, s'a pus să-i se spele pe toate cu fapte nouă »patriotice«. S'a suflat să statifice, recte maghiarizeze școalele din comitat. A încercat norocul în Panciova. Eată amănuntele:

Planul fișpanului.

Fișpanul s'a dus la fața locului și a convocat o conferință intimă. Au luat parte la conferință Nemții și Sîrbi. (Maghiari nu sînt în Panciova). Nemții s'au lăsat capacitați de vorbele frumoase ale fișpanului și în principiu au primit propunerea, să voteze, când se va cere, pentru statificarea școalelor din Panciova. Sîrbi însă s'au opus și au luat poziție energică pentru școalele comunale de astăzi.

Indignarea populațiunei.

Străbătut în public, faptul a provocat o indignare generală. Nemții au început să se vadă periclitată limba, Sîrbi limba și legea. Unii mai de inimă s'au pus și au lansat un apel către reprezentanții orașului, în care îi roagă să țină cont de dorințele legitime ale alegătorilor, și să nu voteze statificarea școalelor din Panciova înainte de a asculta părerea alegătorilor în chestia aceasta atât de importantă și de vitală.

Întrunirea alegătorilor.

Temerea, că consiliul comunal nu cumva să vină în conflict cu alegătorii, cari ar pute să-l tragă la răspundere, a îndemnat pe unii reprezentanți ai orașului Panciova să convoace o adunare de alegători municipali. Adunarea a fost convocată pe ieri, Duminecă, ear' rezultatul ni-l comunică următoarea telegramă, primită dela un amic al fii noastre, și bun apărător al cauzei naționale în părțile Panciovei:

Protestul Panciovenilor.

Propunerea fișpanului din comitatul Torontal, de a se statifica, mai bine zis maghiariza școalele comunale din Panciova, a fost pusă în discuție în adunarea de astăzi (Duminecă) a alegătorilor municipali, și a fost respinsă în unanimitate, că păgubitoare intereselor naționale ale populațiunei din Panciova.

Concluzie.

Salutăm pe cetățenii independenți ai orașului Panciova pentru energia cu care au luat în apărare o cauză, care nu e numai a lor, ci a tuturor popoarelor nemaghiare din țară. Îi salutăm și pentru solidaritatea dovedită, care trebuie să-i ducă la isbîndă. Să iee alții exemplu dela Pancioveni. Solidaritatea se impune pretutindenea, căci numai »cu puteri unite« mai putem străbate prin nedreptate ce ni-se face.

„Viitorul Austriei”.

Deputatul ceh din reichsrath-ul austriac, Dr. Kramar, a scris un interesant studiu politic, referitor la situația din Austro-Ungaria. Articolul a fost publicat în »Revue de Paris«. Dr. Kramar caracterizează foarte nimerit în articolul seu sistemele de guvernament de până acum din Austria și vine la concluzia, că boala de care suferă Austria e — centralismul. Cuprinsul articolului e cam următorul:

Sanarea rîului nu se poate face decît schimbându-se sistemul de alegere directă a deputaților pentru reichsrath. Alegerea trebuie să se facă în mod indirect, acordându-se dietelor provinciale de nou dreptul de a trimite ele deputați în reichsrath. Pe calea aceasta reichsrath-ul va fi compus din deputați mai puțini, dar' va fi capabil de muncă folositoare. În dietele provinciale să fie asigurat însă dreptul minorităților naționale și sociale, de a fi reprezentate și ele în reichsrath, în mod proporționar.

Condiție neîncunjurată de lipsă pentru introducerea reformei acesteia ar fi însă excluderea din parlamentul central a ori-cărei chestii naționale. Reichsrath-ul să nu se ocupe decît cu chestii sociale și economice. Chestiile de interes național să rămână rezervate pe seama dietelor provinciale, ca singure competente a le rezolva în mod satisfăcător.

Natural, — zice Dr. Kramar, — că lucrul acesta nu se poate face fără a se lua măsuri radicale, căci centralismul, introdus printr-o lovitură de stat, nu se poate să fie suprimat decît tot prin lovitură de stat. În politică trebuie câte odată să se taie în carne vie. Dar' se știe unde se taie. Monarhia e destul de tare ca se poată suporta fără pericol operația inevitabilă.

Să nu ni-se spună că vrem să ducem pe Nemți la extrem. Nime nu vrea să nimicească drepturile legitime ale naționalității germane. Aceasta ar fi o greșală politică, ale cărei consecințe nime nu le-ar putea calcula. Dar' fapt e, că majoritatea popoarelor din Austro-Ungaria nu mai vrea privilegii pe seama minorităților. Limba germană va rămînd și pe viitor preponderantă în armată și în oficiile centrale. Afară de aceasta, se vor da Germanilor cu sentimente austriace, toate garanțiile, în legea de naționalitate, prin care se vor introduce reformele propuse. Monarhia trebuie să-i pună bazele pe formula: »Austro-Ungaria există pentru toate popoarele sale; în ea nu există popoare sau rase privilegiate».

Atunci când monarhia austro-ungară va recunoaște dreptul tuturor naționalităților sale, puterea care o va ține la oaltă, nu va fi numai dinastia, — astăzi singurul mijloc recunoscut în străinătate ca a susține de monarhie, — ci și o altă legătură puternică: libertatea și egalitatea de drept. Momentul decisiv a sosit. Sau jug, sau independență.

Dr. Kramar speră că cercurile competente se vor decide pentru — independența popoarelor.

„Sindicatul agricole“.

— Vorbirea dlui Delavrancea. —
(Urmare și fine).

Miseria era și ea o cauză în răscălele țărănești. Ce limbaj democratic s'a ținut atunci de un național-liberal, om considerat în presa străină așa de mult, încât se ocupă până și de saloanele d-sale? Vă aduceți aminte? S'a cerut măsuri urgente și de rigoare, tocmai dela un guvern pe care noi îl atacam ca pe un guvern reacționar. (Aplause). Văd acum cu regret că ați înțeles din 1888, uitând chestiunea țărănească. (Aplause). Ați uitat multe. Dar' 7 ani și jumătate, care a fost preocuparea noastră capitală? N'am plâns noi starea țăranilor? N'am fost noi presidați de actualul prim-ministru la întrunirile dela Bacău, dela Craiova, din capitală și din tot restul țării? N'am declarat noi în întrunirile intime și publice că există o mare și grea problemă socială, chestiunea țărănească? Pe unde n'am purtat acest glas duos? Dar' îl găsiți în toate manifestele și în programele dela Iași. În acest program, eșit din două tendințe, din două curente, în care veti găsi și din viața sfinților (Ilaritate), stă scrisă datoria noastră de a ne ocupa de soarta țăranilor. Înșuși dl prim-ministru ne spunea, că după norocul de a fi avut un Ioan Brătianu, după norocul rășoiului și al independenței, nouă ne rămâne în primul rând chestiunea țărănească. Și știu că nici o clipă n'a putut să dispară din mintea și inima admirabilei figuri, care nu mai există printre noi, dl George Cantacuzino, această sfântă preocupare. (Aplause). Dar', d-voastră, ați uitat toate fagăduirile, ați înțeles de scurt firul dela 1888 încât, plățiți cu ingratitude pe toți cei n'au beneficiat până la 1888, deși fără acestia ar fi fost unii cari ar fi fost reținuți pe banca acușției! (Aplause prelungite).

Și cu toate acestea în chestiunea țărănească aveam un plan bine determinat. Era un acord între noi. Să facem o anchetă, nu cu sgonot, ci înecet, serios, onest, împărțind țara în regiuni. Să lucrăm la această anchetă 3—4 ani, de va fi nevoie, și apoi să venim cu un complex de legi. Și dacă n'am mai fost la putere, să lăsăm studiile noastre urmașilor nostri, ca o comoară națională, — căci dacă ei ne-ar fi plătit cu ingratitudea, am fi avut recunoștința țării. (Aplause). O asemenea vastă întreprindere trebuia să executăm cu oameni de încredere, ca să nu așțăm poftă și speranțe nerealizabile.

Unde e această anchetă? Nu există. Și nu o veți face, tocmai fiindcă v'ați reintors la 1888, trecând peste firul pe care l'am tors în 7 ani și jumătate. Nu dl Stolojan este personal de vină, ci sistemul direcțiunii guvernului actual. Cu așa direcțiune, nu mă mir că discuta o lege care nu va face nici un rău și nici un bine, o lege absurdă și inaplicabilă.

Chestiunea țărănească este vastă și grea. Numai fiind la putere o poți cuprinde dacă ai minte și inimă, numai la putere poți face ancheta necesară prin oameni cari să aibă simpatia cunoscută pentru o așa de mare problemă. Nici un om politic nu poate rezolva problemele esențiale fără o profundă simpatie.

Dl Dobrescu-Argeș se plângea de dușmănia cu care reprezentanții țăranilor sunt priviți de reprezentanții claselor conducătoare. D-sa exagerează probabil o aparență. Nu cred în dușmănie. Țara nu se împarte în două. În firiști cari urăsc și nefericiți cari îndură. Nu dușmănia, ci incapacitatea întârzie rezolvirea marilor probleme. Și apoi trăiește încă acel spirit de fanarism în mulți din noi, cu toată revolta ce pare a ne înima împotriva fanarismului, firește la anumite ocazii, în opoziție mai ales. (Aplause. Ilaritate).

Mă îndoiesc de statistica dlui Dobrescu-Argeș, când împarte țara în 900.000 de orașeni și 6.500.000 de țărani, dar' împotriva dușmăniei ce susține că există între orașe și sate, eu protestez din tot sufletul. (Aplause). O asemenea dușmănie ar fi pieirea țării. Este adevărat, că fagăduind neconținut și uitând fagăduirile, creăm aparențe teribile în contra noastră, — ba mai mult, — uitând neconținut pe țărani, ne deprindem sufletul cu porniri ce ar putea trece de dușmănie.

Mare exemplu ar da acel guvern care ar preferi să cadă la putere, neisbutind să realizeze solemnele sale fagăduiri făcute în grelele zile de luptă. Educația noastră ar lua calea binelui și a cinstei. Între țeară și partidele politice legăturile s'ar strînge. Iubirea și încrederea ar crește. Și din această unitate de aspirațiuni și sentimente ar eși guverne mai înțelepte și mai puternice, și din asemenea guverne, reforme reale și binefăcătoare (Aplause prelungite).

Maghiarii pe terenul economic.

Ungurii catolici, în frunte cu clerul și aristocrația lor, de câțiva ani desvoltă o mare activitate pe terenul economic. Și pe când noi Românii de pildă am început să muncim pe terenul economic de sus, dela băncile orașenești, pe atunci catolicii unguri muncesc mai sistematic, căci au început de jos, dela înșofiri sătenesti. Că aceasta din urmă este calea naturală a dezvoltării economice credem că e superflu să mai documentăm. Ori-cine va trebui să admită, că precum la celelalte terene de activitate, așa și la terenul economic puterea și materia — fie și numai brută, o dă grosul poporului, țărănimea dela sate. Cu cât această țărănime se află în o situație materială mai favorabilă, cu atât va putea mai bine să contribuie cu putere și materie la progresul economic; și din contră, dacă țărănimea cutropită va fi de necazuri, dacă datoriile și usurările o vor copleși, sucurul sau la progresul economic îl va putea da numai pe un timp scurt, căci după aceeaa înălțuit de propriile sale miseri nu numai nu va mai putea contribui la progres, fără devine o pedecă însemnată în calea progresului economic.

De sigur Ungurii catolici și-au dat seamă de acestea și pentru aceea au început munca economică de jos, dela țărănime, căutând să asigure mai întâi bunăstarea la sate, pentru-ca de aici se poată veni puterea de muncă și spriginul necesar pentru progresul general. Și străduința catolicilor a dat roade însemnate, căci azi economia Ungurilor din câmpia mică a Ungariei și din multe alte părți ale țării e canalizată cu înșofiri de credit, consum și valorisare, care își revarsă binefacerile neprețuite peste locuitorii dela sate. Până acum catolicii unguri au mai multe sute de astfel de înșofiri. Conducătorii lor voesc acum ca aceste înșofiri să le organizeze și mai bine, să le creeze un centru prin care diferitele înșofiri dela sate să se spriginească reciproc, să-și perfecționeze și îmbunătățească mijloacele de muncă.

Pentru alcătuirea acestui centru, mai mulți conducători catolici în frunte cu contele Zichy Aladár au trimis în zilele aceste un călduros apel tuturor înșofirilor creștine, îndemnându-le să spriginească înființarea acestei centrale. Inițiatorii își concheamă pe reprezentanții înșofirilor creștine la o consfătuire, ce se va ține la 16 Februarie a. c., în sa-lele clubului catolic din Budapesta.

La apelul trimis este alăturat și următorul

Proiect.

§. 1. Înșofirile de credit și consum din Ungaria, care sunt creștine sau stau pe basă creștină întovărășindu-se, înființează o centrală regnicolară.

§. 2. Firma centralei va fi: »Centrala regnicolară a înșofirilor de credit și consum din Ungaria, care sunt creștine sau stau pe basă creștină«.

§. 3. Membru la centralei poate fi ori-care înșofire de credit și consum din Ungaria, care este sau stă pe basă creștină, care se aliază la centrală și solvește anual 15 florini pentru susținerea centralei.

§. 4. Scopul centralei este: să promoveze interesele înșofirilor creștine; să ajute înființarea de noue înșofiri; să conducă și să dea directiva în activitatea înșofirilor existente; se mijlocească procurarea mărfurilor pentru înșofirile de consum.

Pentru-ca să poată face aceste:

a) centrala prin exmișii sei va da îndrumări înșofirilor atât în ce privește conducerea agendelor, cât și la pregătirea inventarului încheierilor și computarea bilanțelor anuale;

b) centrala prin exmișii sei va fi reprezentată la adunările generale ale înșofirilor aliate;

c) centrala se îngrijește pentru isvoarele de procurat mărfuri și mijlocește procurarea acestora pentru înșofirile de consum;

d) dă sfaturi și lămuriri în toate privințele înșofirilor care se adresează la centrală.

În următorii §§. (5—8) proiectul fixează timpul și locul adunării generale anuale a centralei, la care înșofirile au să fie reprezentate prin 2 membri. Spune apoi, că presidentul, vicepresidentul, directorul și o comisie executivă de 6 membri pentru centrală o alege adunarea generală pe câte 3 ani. Prezidența și comisia executivă conduce afacerile centralei — fără plată, — organizează biroul și denumește pe funcționarii plătiți ai centralei și la finea anului face raport adunării generale. Comisia executivă va ține cel puțin o ședință pe un pătrar de an.

Cu executarea agendelor, și conducerea biroului central va fi încredințat directorul, care e șeful funcționarilor, îngrijește de corespondență, designează exmișii centralei, etc.

Din acest proiect se vede cum și ce pregătesc catolicii unguri pentru prosperarea înșofirilor dela sate și prin ele a întregii țărănime.

În treacăt amintim numai acum, că centrala pentru înșofirile de credit agricol și industrial (inarticulată în legile din anul trecut) și-a început activitatea — se zice cu bunișoare prospecte.

Mai amintim apoi, că înșofirile așa numite »Károlyi«, care își au centrul în Nyitra încă lucră din răspuneri pe calea apucată.

Apoi băncile ungurești din provincă se ocupă cu gândul unei reforme radicale și cu înființarea unei camere de controlă și a unui fond regnicolar de ajutorare. La toate acestea se mai adaugă încă lucrările guvernului maghiar, care și pe terenul economic e — sovînist. Și acum, iubit popor și mândră inteligență română, luați aminte, că toate aceste se întâmplă în Ungaria în jur de noi; socotiți că toate acestea le fac Ungurii, cari sunt heghemonii nostri; socotiți că noi trăim în era »solemnelor proteste« și a certelor infinite; socotiți că noi până acum pe terenul economic n'avem decât numai băncile noastre dela orașe; socotiți că conducătorii nostri pe terenul economic (— dacă i-am avé) și neobosiții nostri directori de bancă abia vor avé cunoștință de toate aceste; socotiți apoi, că noi și pe terenul economic se pare că am decretat pasivitatea — și după-ce toate aceste le veți fi socotit — să trageți consecuențele...

Noi vom mai reveni.

V. C. O.

Dela Oradea-mare.

— Raport special. —

Cei 17 studenți. — Un interview fragment.
— Lovitura gravă. — Scene caracteristice. — Concertul.
— 12 Febr. n.

Chestiunea celor 17 bravi colegii ai bravului Bolcaș, pare a fi învălătată în mistere. Ați înregistrat versiunea ziarului ungurești, că directorul ar fi avisat celelalte academii, ca să nu primească pe studenții români. Știrea pare a nu se adevăra. Mișelia ar fi prea de tot mare, și stăpânitorii s'au îngrozit înșiși de mișeliile ce comit.

Din întâmplare am auzit o întrevedere a dlui Boky, cu un ziarist maghiar de aici, și aceasta aruncă nițică lumină asupra afacerii.

Eată interviewul fragment:

De ce au fost exchiși? S'a făcut o ceretare și contra lor, sau a hotărât ministrul?
— Nici una, nici alta. Foile scriu în vînt. E dispoziția noastră proprie. Vreau să fie liniște și pace; cui nu-i trebuie pace, care-se!

Primește atestat de frecventare, ducă-se cu el altundeva.

Ce va decide ministrul nu știu.

S'ar pără din aceasta și alte semne, că ministrul la întrebarea directorului i'a recomandat o tactică vicleană. Să fie consecuent, și să-și exchișid pe toți, ca pe Bolcaș, nu îndrăznia. Ar fi putut-o face, cu același drept (!), dar' se temea de reacțiunea ce ar produce-o. Astfel a rămas ca rectorul să recurgă la o apucătură. Gândește că împrăștiindu-i pe cei bravi din Oradea, va fi liniște, și va putea să înceapă de nou era csárdășului maghiaro-român, era goldişmului.

Lovitura, la aparență mai ușoară, e tot așa de gravă. Cei mai mulți tineri se susțineau aici din munca lor prin cancelarii. Acum vor merge la Cluj, ori altundeva, și nu vor avé ocupație. Trebuie să spezeze cu călătoria și alte.

Unii, în lipsă de mijloace, vor fi sișiți poate să abdică de continuarea studiilor, dacă inimi generoase nu le vor veni întru ajutor.

E interesant cum privesc »colegii« maghiari îndepărtarea studenților nostri. Pe la academie se întâmplă scene caracteristice pentru dispoziția spiritelor.

Un student român intră la academie. Ungurii strigă: Gazember, hazárdulô... și huiduesc.

Românul: Vă mulțumesc, domnilor, pentru isbucnirile sincere ale patriotismului d-voastră.

Ungurii rușinați de acest răspuns, la eșirea studentului român o iau pe altă coardă:

— Cale bună, dle! Să mergi cu noroc!...

— Mulțumesc, la revedere. Ne vedem la Philippi!

Pe 23 Februarie tinerimea de aici pregătește concertul obicinuit. Este istoricul concert, după care s'a întâmplat și csárdăș-ul acela fatal, care a făcut începutul luptei lungi, ce s'a sfîrșit acum, așa de neplăcut pentru anti-csárdășii. Să nu creadă însă cineva, că doar' concertul nu s'ar ține cumva, pentru cele întâmplare. Din contră! Are să se țină cu atât mai virtos, că din venitul concertului se ajută studenții lipsiți de mijloace. Concertul promite o reușită splendidă; toți cei »exchiși«, forțe însemnate vor fi la concert aici.

Bihoreanul.

Din Bănat.

Earăși scornituri.

Timișoara, 12 Febr. n.

Se vorbește de mult, că în vederea vacanței școlii episcopesc din Arad »Tribuna Poporului« își are calculul seu special, deosebit de toată lumea românească binesimțitoare. Ea se încearcă pe căi pieziș răspândind neadevăruri și minciuni asupra multor oameni de bine, cu scop ca să-și ascundă păcatul și halul în care a intrat. Față de această procedură a celor dela »Tribuna Poporului« își vor face oamenii datori în forma ce vor afla de mai nimerită; și până atunci însă eu cred din partea mea, pentru orientarea onorabilului public, să vă atrag atențiunea asupra celor scrise de »Tribuna Poporului« în nrul 21 din a. c. sub titlul »Conciliabul în Timișoara«. O fac aceasta din motiv, că se atacă în mod neiertat institutul de credit de aici »Timișana«, înșinuindu-i-se amestec în chestiuni bisericesti. Comunicatul amintit răspunde adevă neadevărul, că dl Dr. Traian Putici ar fi conchelat deputații sinodali la o conferență în Timișoara, pentru a se sfătui ce și cum să facă în vederea alegerii de episcop, apoi adaugă cu îndrăzneală proprie ei, că: »sfatul se va ține probabil deodată cu adunarea generală a »Timișanei«, citadela bănețenească a neamurilor. E vorba să se contragă și un împrumut (pe semne, că colectarea n'a avut destul succes) pentru preîntîmpinarea cheltuielilor constituționale«.

Și aceasta o serie »Tribuna Poporului«, pretinzând că este informată din isvor sigur. Așa se vede însă, că a uitat un lucru și adevă, că decadența ce o impuță altora se potrivește numai cu redactorii ei. Aici în Timișoara și în Bănat nimenea nu știe despre vre-o astfel de conferență și despre conciliabulul prorocit de »Tribuna Poporului«.

Aici știe toată lumea nepreocupată, că »Timișana« de când ea există nu s'a ocupat și nu se va ocupa nici-odată cu alte chestiuni, decât cu agendele ei financiare. Se vede însă treaba, că d-nii dela »Trib. Pop.« vîind a mistifica și a pescui în turbure, confundă »Timișana« cu alt institut de credit, ai cărui funcționari s'au văzut umblând pe sate la alegerile congresuale și sinodale, coteșind pentru unii și alții candidați, agățîi acelei clice din Arad, care pentru interese meschine nu s'a sfiit a se deșosi de instrument întru spargerea solidarității în chestia națională.

Acum, spre a-și ascunde păcatele văzute și cunoscute de toți, după-ce în chestia națională au bancrotat, intenționează să facă același lucru și în chestiunile mari bisericesti. De aceea folosesc aceleași arme ale lor: minciuna și calumnia pe terenul bisericesc. Din norocire însă lumea fi cunoaște și știe să cumpenească foarte bine spusele și scrisorile lor. Și numai dinșii nu vîd, că oamenii bancrotați pe un teren atât de sfânt cum e chestia națională, nu mai pot să aibă intrare și trecere nici în biserică.

Adaug apoi, că »a face colecte«, precum impuță dinșii altora, în părțile noastre este us numai pentru cauze sfinte și dacă s'au făcut, s'a dat seamă publice despre ele și banii au ajuns totdeauna la destinațiune, și n'au avut nici-odată soarta colectelor inițiate de domni de pe la »Tribuna Poporului«, la care voui reveni, dacă va fi trebuință.

Pentru cei dela »Trib. Pop.« dosarul păcatelor s'a mărit prea afară din cale, decât ca oamenii de bine să mai poată să le treacă cu vederea. A venit vremea, ca minciuna și calumnia să fie înfierate în fruntea celor-ce le iscodesc.

Veritas.

Cronica zilei.

Sibiu, 13 Februarie n.

Din cauza sfîntei sîrbători de mîne, numărul proximal al foii noastre va apăre numai Mercuri seara.

Din Alba-Iulia ni-se scrie: Sînt șapte ani dela moartea fostului protopresbiter Alexandru Tordășianu, acest bărbat binemeritat pentru biserica și neamul românesc. Conform datinei creștine familia Patîia în amintirea acestui cunmat și spre încălzirea inimilor a rostit o cuvîntare potrivită.

Între altele a zis: »Azi sîrbăm ziua de amintire a parochului și protopresbiterului Alexandru Tordășianu, care a trecut din viață înainte cu 7 ani.

Sîrbarea parastasului în memoria răposatului îmi este binevenită pentru a împrăști în aducerea aminte a fostilor sei fii sufletești faptele sîrșirite de parochul, care în restimp de 32 de ani, cu blîndeță și bună chibzuială a condus această parochie mult sbucimată.

Mai trăesc bărbați între poporeni acestei biserici, cari știu că sub conducerea parochului lor de bună memorie Al. Tordășianu, în scurt timp după intrarea lui în această parochie s'a ridicat edificiul școlii, care și azi face fală poporului gr-or. din acest oraș, în locul vechii școlii de lemn.

Acel paroch prin buna conducere a câștigat sf. bisericii câteva pămînturi și o casă, el a fost acela, care la anul 1876 a donat împreună cu soția sa Elena n. Rațiu 120 fl. ca fundațiune și în urma cărei fapte spre onoarea parochienilor acestei biserici și alți bărbați au urmat acestui exemplu, încât la anul 1891 biserică aceasta avea un capital de 2800 fl. v. a. în bani bine asigurați.

Nu pot trece a nu aminti și acea faptă a răposatului paroch și protopresbiter, prin care cu o deosebită stăruință a știut asigura și ridica salarul învățătorului dela școala noastră confesională, introducînd aruncul cultural în măsură cuvințioasă pentru toți parochienii, prin care măsură mulți din parochienii mai săraci în avere și mai avuți în prunci umblători la școală, multă ușurință au câștigat.

El știu prin stăruință se câștigă biserică acesteia, cănd bolțile din piața orașului au fost delăturate — o despăgubire de 1200 fl., deși acele 2 bolți ce le avea biserică nu aveau pe an venit nici 12 fl. v. a. Atunci s'a plătit și datoria de 500 fl. la cassa alodială, care sumă se împrumutase în acel timp, când s'a zidit școala.

Aceste sînt unele din faptele răposatului, care și azi își revarsă binele în sinul acestei parochii și cari fapte a le cunoaște și a nu le da uitării se cere dela fiecare parochian, pentru-ca sînt fapte cari au să ne îndemne a le urma și a le conserva în memorie. Făcînd noi aceasta aducem tributul de recunoștință faptelor bune și ne întărim în iubirea către sf. noastră biserică dreptcredincioasă și către neamul românesc, căruia îi doresc din inimă, ca să fie fericit totdeauna a rîvi în fruntea sa bărbați luminați și rîvnitori pentru înaintarea națiunii spre binele comun.

Această cuvîntare a fost cu multă mulțumire sufletească ascultată de poporeni, cari apoi au urmat pe preotul până la mormîntul neuitatului lor binefăcător, unde s'a făcut cele prescise pentru odihna sufletului răposatului, urmînd cîntarea »In veci pomenirea lui«.

Parochianul.

Neecrolog. Primul următorul anunț funebrel: Subscriși în numele lor și a consăngenilor cu inima înfrîntă de durere anunță moartea iubitei lor soție, mamă, soră și afînă: Ana Bozintan m. Christian, întemplată după un morb îndelungat, provîzută cu sf. sacramente a muribunzilor, — în 9 Februarie, la 2 ore dimineață, în anul 68 al vieții, 51 a căsătoriei sale. Înmemntarea s'a făcut în Pociu, la 11 Februarie, 2 ore p. m. Fie-i fîrfa ușoară și memoria binecuvîntată. Ioan Christian, paroch gr-cat. de Pociu și protopop de Letă-mare, ca soț; Elisabeta, Vasiliu, Jeanette cu soțul Teodor, Stanca, Iuliana cu soțul Victor Szeremi, ca fii și fiice; Iosif Bozintan, Magdalena Bozintan, vîd. Borș cu fiii și fiicele ei, Elisabeta Bozintan cu soțul: Petru Mihai A. D. on. ca frate, surori, și afîn. Sabina, Tudor și Elena, ca nepoți.

Principele de Coburg. Am anunțat deja, că Alfred, principele moștenitor de Saxa-Coburg-Gotha a murit în Meran. Tînerul principe de mai mult timp suferea de boală de creeri și odată într'un moment de desperare a voit să-și tragă un glonț de revolver, dar' cei din jurul lui l'au împedat. Acum însă desvoltându-i-se din nou boala a murit după lungi suferințe, în frageda etate de abia 24 de ani. Cadavrul principelui va fi transportat în Gotha, unde va fi înmormîntat în cripta princiară.

Ziarele din Berlin aduc vesti senșionale despre moartea principelui, susținînd că n'a fost naturală. Spun anume, că principel ar fi fost membru al insectului »Club der Harmlosen« din

Berlin și după ce s'a descoperit aceasta în supărare el s'ar fi făcut sinucigaș.

Concurs. Este scris concurs pentru ocuparea postului de capelan în parohia Lăpuș, propresbiteratul Câmpenilor (archidieceză). Venite sunt jumătate din venitele stolare parohiale, cam de 426 fl. 50 cr.

Din Turda. Privitor la notița »Avere românească pe mâini jidovești« din nr. 14 al »Tribunei«, primim dela dl. Ioan Mesaroș o scrisoare de deslușire din care extragem următoarele:

Noi am făcut ceea ce se cuvenea să facem, ceea ce ori-care om serios ar fi făcut în locul nostru. Moșia amintită ajungând în posesiunea dlui Dr. Popescu, care neocupându-se cu economia, mult a cercat să o dea în arândă, însă nu i-a succedat.

Devenind proprietatea școalei de nou, n'a cerut o nime să o luare barem pe parte, deși a fost lucrul știut de toți, că-i de exarândat. Neîntind cine să o luare și să o samene de toamnă până cam prin 15 Decembrie, moșia era se ră-mână și pe anul viitor pusă.

Așa luându-și Jidanul curaj a venit și pe lângă amenințările Urcanilor, că dacă o va lua așa și așa va păți, a exarândat-o cu 180 fl. la an, o sumă frumoasă pentru școală, căci moșia și altcum a patra parte este în pășunea comună, pentru care abia s'ar plăti 1 fl. de jăgăr.

Între așa împrejurări nu știu cum și cu ce intențiuni poate veni cineva să presupună necorectitate despre procedura eforiei, care s'a făcut și cu consensul dlui Dr. Popescu, fiind și d-lui în eforie membru și despre care nici raportul nu are dubietate, că n'ar avea intențiuni nobile.

Nici aceea nu corăspunde adevărului, că Jidanul arândator n'ar avea nime și arândă ar fi periclitată, căci Jidanul are o moșie proprie cumpărată cu 1200 fl., și înțabulată la cartea funduară pe numele seu deoparte, ear' de altă parte termenul plății este fixat pe timp, când roada moșiei încă stă pe ea, și așa nu-i nici un pericol.

Acesta-i purul adevăr.

Turda, 10 Februarie 1899.

Ioan Mesaroș.

Perchisia la un institut filantropic. În Ungaria nici chiar institutele filantropice nu sunt cruțate de pungași. »Sistemul« și aici s'a făcut într-oare triumfală, căci eată ce se scrie din Budapesta, metropola corupției: Primăria cercului al III. a ținut perchisia domiciliară la institutul »Haladás«, societate filantropică și a confiscat registrele de cassă și lista membrilor. Perchisia s'a făcut în urma unei arătări, prin care presidentul soc. Jeszenszky Sándor a fost acusat pentru manipulații neiertate ai banilor societății.

Ear' o bancă ungurească — pe dric. Numai zilele trecute am dat știrea, că banca ungurească din Kis-Czell a ajuns la liquidare și acum se scrie că banca din Kis-Pest a falimentat. Conform raportului direcțiunei suma neacoperită și care lipsește se urcă la 535.000 florini. Deponenții băncii aleargă acum la bancă să-și ridice banii, cu toate că membrii direcțiunei și ai comitetului de supraveghere tot oameni bogați fiind ii asigură că din averile lor private vor acoperi suma întreagă.

Cum se însuflă Ungurii — la un tîrg de vite, ni-o spune ziarul lor Székelyföld. Comuna Zágón a primit concesiune pentru tîrg săptămânal de vite. Bucuria Ungurilor a fost mare pentru această concesiune. Eată ce scrie între altele Sz—d: »Cetățeni, femei și tineri, porci, boi și cai în număr mare au tăbărit locul tîrgului. Des de dimineață, la 10 ore o mișcare mare s'a pornit înăntea școalei elementare de stat, căci aici se așezase muzica plugarilor și corul celor din Zágón, care în corpore, între sunetele muzicii întră triumfal în tîrgul de vite, ducend cu sine întreg publicul din piață. Ajungend la fața locului corul din Zágón a întonat Marseillaise. Fermecător răsuna în aerul curat de iarnă, când brăvul cor a cântat în »Despărțământul porcilor străini«:

»Sus patrioți, scuțați cetățeni,
Aici e dimineața triumfală...«

Câte un porc, cal ori vită cornută indigenă ori străină au răcnit de bucurie aacompaniat pe patrioții răpiți de bucurie...

Așa spune foaia ungurească din vorbă în vorbă și noi o credem pe cuvânt.

Grația regelui. Umberto al Italiei, după-cum vestese zările italiene, ca să lege o dulce amintire de congresul ziaristilor, ce se va ține anul acesta în Roma, va grația pe toți ziaristii condamnați în procese de presă.

Chestia Dreyfus. Din Paris se vestește, că consiliul curței de apel a isprăvit cercetarea pornită în chestia Dreyfus. Rezultatul cercetărilor s'ar trimite primprocurorului, care pe baza acestora face raportul seu. Actele împreună cu acest raport se vor remite apoi consiliului curței de apel, care își va denumi atunci un referent.

Pacea lunei. După-cum se scrie toate guvernele statelor au primit invitarea guvernului rusesc și vor trimite delegați la conferența pentru desarmarea generală, ce se va ține la Haga, pe la începutul lunii viitoare. Programul definitiv îl vor stabili în conferență.

Femeie — cioclu. Dela 1 Febr. Viena are între ciocli și o femeie — pe veduva săpătorului de gropi din cimiterul Grinzig.

De aici încolo dar' nu va mai fi numai o figură frasă că »mă bagă în groapă femeile«, căci faptele vorbesc: femeile ne aduc pe lume, femeile ne desfată și ne înșală, și tot femeile în mormânt ne așează...

Patricid. Iubirea nemărginită ce o avea Kiss József din Totheer (în Bacia) față de muma-sa l'a făcut patricid. Tatăl copilului anume era mare bețiv și de câte-ori venia acasă injura și bătea cumplit pe sărmana lui soție. Zilele trecute îmbătându-se ear' a început să-și bată nevasta. Copilul lor József, abia de 20 ani, n'a mai putut suferi aceasta și în amarul lui a luat o sœură și a lovit în cap pe tatăl seu, care imediat a și murit. Ucigașul copil zace acum în temnița tribunalului.

Știri mărunte. Fabrica de oțel a firmei Engel János din Pesta-nouă a ars total. Pagubele sunt enorme.

— Pösig Venczel, jurist din Oradea-mare s'a puseat, inima-i zdrobită fiind de un amor nefericit.

— Țarul Rusiei a dat mai multe milioane ruble pentru ajutorarea celor ce sufer foame în lipsa de bucate.

Mai nou.

Din Budapesta.

Prim-ministrul Bánffy a plecat aseară la Viena. Astăzi, Luni, a fost primit în audiență lungă din partea Monarhului. Bánffy a conferat apoi cu prim-ministrul austriac Thun.

— Șansele compromisului stau rău. S'au ivit complicațiuni și neînțelegeri nou.

La
Abonament lunar
pentru
Februarie st. vechiu
învită

Administrația ziarului »TRIBUNA«.

VIATA SOCIALA.

Din Cluj.

Tinerimea universitară română din Cluj invită la serata literară urmată de dans, ce se va ține Joi, în 23 Februarie st. n., în sala dela »Hotel Central«. Începutul la 7¹/₂ ore seara. Oferte marinimoase pentru ajutorarea studenților lipsiți se primesc cu mulțumită și sunt a să adresa la dl cassar Enea Andrea, stud. în drept. (Uj-uteza 6 sz.)

Program: 1. Cuvânt de deschidere, de dl Valer Moldovan, rig. în drept.

2. Fragment din satira III. de M. Eminescu, declamațiune de dl Ioan Giurgiu, stud. în drept.

3. »Concerto 1.« de Ch. de Berioth, solo pe violină, de dl Virgil Pop, stud. în drept, acompaniat la pian de dl Drd. Sigismund Pop.

4. Oratoria la Români, conferență de dl Ioan Scurtu, stud. în filosofie.

5. »Dances Roumaines« (d'après motifs populaires) de C. Chovan, executată la pian pe patru mâini de d-șoarele Valeria Roșescu și Valeria Isac.

6. »Ai plâns și tu vre-odată«, solo vocal de dl Enea Andrea, student în drept.

7. »Mitră Grenadiru, care s'a bătut cu raii«, monolog comic de Cor. Brediceanu, predat de dl Constantin Ignea, stud. med.

Din Sîncea-veche.

La 22 Ianuarie n. s'a dat aici producțiunea teatrală anunțată.

Luând în considerare împrejurarea, că acestei producțiuni i-au premers 2 petreceri în apropiere, una în Comana inferioră la 18, alta în Șercaia în 21 Ianuarie, apoi o a treia ținută tot în aceiași zi, adică în 22 Ianuarie, în Viștea- inferioară, a fost bine cercetată de public.

Succesul atât moral, cât și material a fost deplin mulțumitor. Despre succesul moral las a să declara alții mai în detal. Eu anunț numai în general, că toți diletanții în această primă încercare s'au jucat rolurile foarte bine, ba chiar destă așteptare.

Cât pentru rezultatul material venit a fost 56 fl. 60 cr. Spese 28 fl. 18 cr. Venit curat 28 fl. 42 cr., cari s'au și predat cassarului fondului școlastic, ca destinați în favorul școalei.

Suprasolviri și oferte marinimoase s'au primit dela următorii p. t. domni:

George Boeriu, locot. s. în pensiune, Vad 1 fl., Traian Herseni, not. cerc. 1 fl. 40 cr., Danila Comșa, not. cerc. (Șercaia) 1 fl., D. Chiusdea, preot gr.-or. în Șinca-nouă 1 fl., Victor Tulcea, not. cerc. în Vaida-Recea 1 fl., Dr. Pomp. German, medic cerc. în Șercaia, 40 cr., Dr. Benedek Arthur, prot. cerc. în Șercaia 40 cr., Fekete Ferencz, forest. erar. în Șercaia 40 cr., Fekete I., practicant not. 40 cr., Valeriu Sassabesi, practicant de not. 40 cr., Hochman Isidor, not. cerc. în Șercaia 1 fl., Rozner I., veterinar în Șercaia 40 cr., Simsi Lazar, comerciant în Șinca-veche 1 fl., Solomon Licht, com. în Șercaia 1 fl., Moritz Licht, comerciant în Bucium 1 fl. Apoi Agaton Popa vicenotar, Sergiu Bărsan, primar și Simsi Lazar, comerc. au abzis de toate speșele ce le-au avut cu aranjarea în sumă de circa 5-6 fl.

Deci primească toți acești p. t. d-ni sincera noastră mulțumită.

Șinca-veche, 5 Febr. 1899.

Pentru comitetul aranjator:

Ioan Pop,
cassar.

Din Sângeorgiu.

O reprezentație teatrală împreună cu dans se va ține în Sângeorgiu-român, la 19 Februarie 1899 st. n., în sala hotelului Bobb dela scările minerale. Prețul de intrare de persoană 70 cr., de familie 50 cr. Venitul curat este destinat »Reuniunii de cetire«, ce se va înfința. Începutul la 7 ore seara.

POSTA REDACȚIUNEI.

Un candidat de pr... Se va publica: »tabela« nu o mai dăm. — Dlu T. A. Bogdan, Am primit ambele cu mulțumită. — Dlu Sim. Olariu, învățator în Macoviște. Se va publica. Astfel de lucruri ne fac și nouă plăcere. — »Președintele unei Reuniuni învățătoare«. Al dreptate. Ceea-ce am făcut e merit a fi temeiul unui lucru mai mare. Dacă va succede? Atrînă dă învățatori. Nu chiar propunerea d-tale încătre tînde — nu e chiar precisată — dar' e bună. Se va publica.

Bibliografie.

»ENCICLOPEDIA ROMÂNĂ«

editată sub auspiciile și din însărcinarea
Asociațiunei pentru literatura română și cultura poporului român

Dr. Corneliu Diaconovich,
prim-secret. Asociațiunei.

După un interval de abia 6 săptămâni a apărut un nou fascicol, al 12-lea, al acestei mari publicațiuni, cuprinzend articolele Dame — Doc, la olaltă mult peste 1000. Amintim în special biografiile rom. Damian, Dan, Danieleșcu, Daponte, Darabanth, Darachi, Darclée, Davila, Dees de Tămășel, Delavrancea, Demetrescu, Demetriescu, Densușianu, Depărățean, Despot-Vodă, Desseanu, Diaconovici-Loga, Diaconu, Dima, Dimitrescu, Dimitriade, Dimitrović, Dimitrovița, Dionisie, Djuvara, Dobra, etc., apoi dintre celelalte articole mai mari și mai importante: Demografia și Desinfecțiunea de Dr. Felix Dentăneanu, Diabetes și Difteria de Immerwoll, Digestiunea de Vaschide, Descendența și Distoma de Dr. Leon, Divanurile ad hoc de Floru, Districtele valahice, de Traila, Dobrogea și Datoriile publice de Nacian, Diplomația de Lecca, Docuri de P. Radulescu, Dicționar de Tiktin, etc. Dintre ilustrațiuni amintim un tablou al Diamanților mai mari și podul dela Cernavoda.

Abonamentele se fac la W. Krafft în Sibiu (deposit general pentru România: E. Storek, București) și se primesc numai pentru publicațiunea întreagă. Prețul de prenumărare: pentru un tom broșurat fl. 10.—, compactat fl. 11.60 (în România lei 25.—, resp. 28.50). Îndeosebi amintim, că abonajii cari la timpul seu au achitat numai prețul tomului I, au să trimită fără aminare și prețul tomului II, ca să li-se poată expeda fasciculele nou apărute.

»Lupta pentru drept«.

— Voci de presă. —
»Liberalul«.

...Trebuie să fim bucurosi când ni-se dă în materie de literatură juridică o traducere de valoare, din toate punctele de privire.

»Lupta pentru drept« e creațiunea acelu geniu juridic Dr. Rudolf de Ihering, care e poate cea mai strălucită și cea mai originală ilustrațiune a literaturii juridice contemporane.

Traducerea dlui Păcățianu însă e mult superioară traducerilor anterioare, și ca stil și ca aprofundare serioasă a originalului, avend pe lângă asta avantajul de a ne prezenta penultima ediție a originalului nemțesc, editată apărută cu un an înaintea morții lui Ihering, care a supus-o unor modificări, cari înlocuiesc stilul științific greoiu în înțaiia ediției cu un stil mai ușor, accesibil și celor ne-specialiști în materie de drept.

La »Tipografia«, societate pe acțiuni în Sibiu, se află de vînzare următoarele noutăți musicale:

Les beaux yeux. Valse pentru piano de Mathilde Mironescu fl. 1.—
Tărăncuța. Cântec popular pentru voce și piano de Costache Moinaru » —50
Hora înfrățirii pentru piano de P. G. Nițescu » —75
La tine copilă dragă. Romanță de Dorianu » —50
Toujours avés argent. Polca franceză pentru piano de Sig. Paulmann » —50
La blonde. Polca mazuca pentru piano de Sigismund Paulmann » —50
Turda. Mars patriotic de Paulmann » —25
Hora reginei. De Sig. Paulmann » —25
Sărba păpușelor. De Sig. Paulmann » —25
Mars turcesc. De Sig. Paulmann » —25
Intermezzo pentru piano de M. Capșa » —50
Les fleurs de Mai. Valse de Ant. Cirillo » —1.—
Sărba oficerilor. De C. Dimitrescu » —50
La fille du Marin Vals de Ivanovici » —1.—
Daisy Bell. Vals (All Right) de C. Kaps » —75
Liniște. Vals pentru piano de Dimitrie St. Cristide » —1.—
Am plâns. Romanță pentru voce și piano de Alphonse Chirillo » —75
Sigurătatea. Romanță pentru voce și piano de Alphonse Chirillo » —75
Claire. Polca pentru piano de Alph. N. Ochialbi » —25
Institutele-Unite. Vals pentru piano de Carol Decker » —1.—
Sărba Bucureștilor, pentru piano de Const. Dimitrescu » 50.—
Sărba mirilor. De Const. Dimitrescu » 50.—
Jubileul. Mars de Gh. Fontino » 75.—
Surorile. Hora de Gh. Fontino » 50.—
Elisa. Polca franceză de G. Ionescu » 50.—
Zéphir. Polca mazuca de G. Ionescu » 75.—
Souvenir de Zürich. Polca mazuca de Anton Kneisel » 50.—
Pas de quatre original. De Mayer Lutz » 50.—
Gavotte de la Princesse »Marie« de Michel Marguerite » 75.—
Ai plâns și tu vr'odată? Romanță pentru voce și piano de Ernest I. Alexandrescu » 50.—
Nu înțeleg. De E. I. Alexandrescu » 50.—
Pictoriilor! De E. I. Alexandrescu » 50.—
Un fir electric. De E. I. Alexandrescu » 75.—
L'Affection. Polca franceză pentru piano de C. D. Belortu » 40.—
De Brăila la Gênes. Galop pentru piano de C. D. Belortu » 50.—
Sărba Bucureștilor, pentru voce și piano de In D. Bulan » 50.—
Sărba Bucureștilor, pentru voce și piano de In D. Bulan » 50.—
I. Villacrose. De ce 'mi-ai zis odinioară, romanță » —75
Radu D. Rosetti. E vre-un loc uitat de oameni, reverie pentru voce și piano » —50
I. Paschill. L'Amitié, vals » —1.—
R. van Saanen, cuvinte de M. Eminescu Doina codrului » —75
Ioan D. Burlan. Amintiri din Breasta, sərbă pentru piano » —50
I. Braunstein. Réve du Matlot, vals pentru piano » —1.—
G. Vasiliu. Freametul Zăvoaiului, horă » —75
C. Felix. Cuvinte de I. Dorianu. Vals conjugal pentru voce și piano » —50
I. Paschill. Cuvinte de I. Dorianu. Așa 'mi-e scris, romanță pentru voce și piano » 50.—
F. Domeier. Soirées de Bucarest, vals » 1.50
A. Cirillo. Emilie, polca mazuca pentru piano » —50
D. D. Voreas, Mignon, polca mazuca » —50
I. Dicker. Punct și virgulă, polcă pentru piano » —50
Polizo-Micșunescu. Douce-Nuance, vals » —40
G. Ciurea. Ferdinand-Mars » —50

La comanda deli afară se se adaugă pentru porto postal încă 5 cr., ear' pentru expedie recomandată 20 cr. v. a. Pentru siguranța expediției recomandăm modalitatea din urmă.

»Triby«, sensaționalul roman de George du Maurier, tradus de curend în românește de »Afin dela Tuscia« se află de vînzare și la librăria noastră.

E un volum de 336 pagini, tipărit frumos pe hărție fină, și elegant adjustat; foarte potrivit cadou de ocazie. Costă numai un florin (2 coroane).

Teatru orașenesc în Sibiu.

Marti, 14 Februarie n.

Al patrulea debut, ca oaspe, al celebrei tragediane, d-șoara Agata Bărsescu.

HEIMAT.

Dramă în 4 acte, de Hermann Sudermann

Începutul la 7 ore seara.

Sosiți în Sibiu.

În 13 Februarie n. 1899.

Hotel »Impăratul Romanilor«: D-na Nagy cu fiica din Chichiș, Schmidt din Brașov, privateri; Hientz, sublocotenent din Brașov; Bucurka din Otlaea, Dr. Krauss din Sebeșul-săses, notari publici; Karácsanyi, proprietar din Chichiș; Jokl, neguțetor de lemne din Cluj; Eissler, antreprenor, Landau, comerc., din Viena; Baron Bánffy, proprietar din Sepși-S. Georgiu; Szartory, colonel din Alba-Iulia; Adler, bancher din Brașov; Teişanu din Căneni; Kirchgatter din Arad, Bauer din Budapesta, ingineri; Gruber, locotenent din Budapesta; Friedmann din Budapesta, Lienerth, Durr, din Viena, comercianți.

Hotel »Neurhiner«: Teleky din Banabie, Sipos din Sărpatak, proprietari; Nemeș, administrator din Păuca; Stoll, comerciant din Solingen.

Hotel »Melter«: Fleschin cu soția din Porcești, Horváth din Bărghiș, notari; Lazar, căpitan din Sîmleul-Silvaniei; Balogh, neguțetor de poame din Budapesta; Franciosi, Delici, din București, Weiss din Budapesta, voiajori.

Hotel »Habermann«: Hametner, suboficer din Klagenfurt, Homner Cătarina, preoteasă din Gerdal; Ince, gendarm din Aiud.

Bursa de mărfuri din Budapesta dela 7 Febr. n. 1899

Sămînțe	Calitatea	Prețul per 100 chilogr.	Calitatea	Prețul per 100 chilogr.
	dela	până	dela	până
Grâu				
Bănățenească nou	75	10.05	10.15	76
Grân de Tisa	75	10.15	10.25	76
Grân de Fasta	75	10.15	10.25	76
Grân de Alba-Reg.	75	10.15	10.25	76
Bacău	75	10.25	10.3	76
Grâu ung. de Nord	75	—	76	—
Sămînțe vechi ori noue	Soiul	Calitatea per hect.	Prețul per 100 chilogr.	
			dela	până
Secară	prima	70-72	8.05	8.10
Orz	de nutreț	60-62	6.10	6.40
	de vînare	62-64	6.70	7.50
	de bere	44-66	7.70	8.50
Ovăz	—	39-41	5.55	5.60
Cucuruz (porumb)	bănăț.	—	5.55	5.60
	de alt soi	—	5.50	5.55
Meiu	—	—	—	—
Hrîșcă	—	—	4.2	4.50
Grâu	Mart-Apr.	9.72	9.74	
Cucuruz	Sept.-Oct.	4.71	4.78	
Ovăz	Mai-Iun.	4.88	4.87	
	Iulie-Aug.	—	—	
	Mart-Apr.	5.84	5.85	
	Oct.	—	—	
Produse diverse	Soiul	Cursul		
		dela	până	
Sém. de trif.	Lucernă ungurească	—	—	
	roșie	—	—	
	rafinat	—	—	
Oleu de rap.	dela Festa	56.—	57.—	
Uns. de porc	dela țeară	—	—	
Slănină	svântată	54.—	55.—	
Sân	afumată	—	—	
Prune	—	—	—	
Lăctar	slavon, non	—	—	
	bănățeneș	—	—	
Miere	brută	—	—	
	galbînă străcurată	—	—	
Ceară	de Rosenau	—	—	

Parca! pietii din Sibiu.

Din 9 Februarie n. 1899.

Hărție-monetă română	Cump.	9.44	9.49
Lire turcești			
Imperiali (15 R. aur)		19.—	19.10
Buble rusești 100 à		126.75	127.25
Galbeni		5.64	5.69
Napoleon-d'ori		9.48	9.55
100 Marcs germane		58.55	58.90
Livre sterling		12.25	12.05

Bursa de Budapesta.

Din 7 Febr. n. 1899

Renta de aur ung. 4%	—
» » » 4%	—
» » val. cor. 6%	100.25
Imprumutul câșilor ferate ung.	121.50
Amortisarea datoriilor câșilor ferate de Ost ung. (I-a emisiune)	122.50
Amortisarea datoriilor câșilor ferate de Ost ung. (II-a emisiune)	102.—
Bonuri rurale ung.	92.—
» » » croate-slavone	95.—
Obligațiunile desp. regalilor	101.50
Imprumut cu premiu ung.	156.—
Leoni pentru regularea Tisei și Seghedin	140.—
Renta de hărție austriacă	102.50
» de argint austriacă	103.25
» de aur austriacă	128.50
Leoni austriace din 1860	180.25
Acțiunile băncii austro-ungare	955.—
» » de credit ung.	—
» » de credit austr.	—
Scrisuri fonciare ale institutului de credit și economit »Albina«	102.—
Argintul	5.68
Galbeni împărătești	5.67
Napoleon-d'ori	9.56
Mărci 100 imp. germane	58.95
London 10 Livre sterlingi	120.50

Bursa de Viena.

Din 7 Febr. n. 1899.

Renta de aur 6%	—
» » » 4%	122.20
» » val. cor. 6%	100.—
Imprumutul câșilor ferate ung.	122.—
Amortisarea datoriilor câșilor ferate de Ost ung. (I-a emisiune)	101.75
Amortisarea datoriilor câșilor ferate de Ost ung. (II-a emisiune)	121.60
Bonuri rurale ung.	92.—
» » » croate-slavone	95.—
Imprumut cu premiu ung.	156.—
Leoni pentru regularea Tisei și Seghedin	150.—
Renta de hărție austriacă	102.48
» de argint austriacă	101.80
» de aur austriacă	128.80
Leoni austriace din 1860	180.25
Acțiunile băncii austro-ungare	955.—
» » de credit ung.	—
» » de credit austr.	—
Argintul	5.70
Galbeni împărătești	5.67
Napoleon-d'ori	9.55
Mărci 100 imp. germane	58.95
London 10 Livre sterlingi	120.50

Bursa de Bucure

„MUNTEANA“,
instituit de credit și păstrare, societate pe acții în Ofenbaia.

Convocare.

Domnii acționari ai societății de credit și păstrare „Munteana“ se invită la a

X-a adunare generală ordinară,

care se va ține în Ofenbaia, la 9 Martie 1899 st. n., la 10 ore a. m.

Obiectele adunării generale vor fi:

1. Raportul direcțiunii despre rezultatul anului 1898.
2. Raportul comitetului de revizuire.
3. Deciderea asupra conturilor anuale și asupra profitului curat.
4. Alegerea unui membru în direcțiune.
5. Alegerea comitetului de revizuire pe un nou period de 3 ani.
6. Fixarea prețului marcelor de prezență pentru anul curent.
7. Eventuale propuneri în cadrul statutelor.

Domnii acționari, cari doresc a participa la această adunare în persoană sau prin plenipotențiat, sînt poțiti a-și depune acțiile la cassa societății până la deschiderea adunării.

Ofenbaia, în 30 Ianuarie 1899.

Direcțiunea.

[57] 1—1

Încheierea conturilor

instituitului de credit și păstrare „Munteana“, societate pe acții în Ofenbaia pe anul 1898.

Active.

I. Contul bilanțului.

Passive.

Cassa în numerar	3812 92	Capital social	20000 —
Cambii de bancă	100245 75	Fondul de rezervă	9952 —
Împrumuturi pe obligații	3112 83	Fondul de pensii	774 —
Împrumuturi ipotecare	1885 22	Depuneri spre fructificare	20588 89
Mobiliar	165 78	Cambii reescomptate	64938 84
după amort. de 10%	16 58	Dividende neridicate	224 35
Interese de reescompt anticipate	759 75	Interese anticipate	376 45
Diverse conturi debitoare	3147 25	Profit curat	1579 27
Interese restante	4826 88		
	117888 80		117888 80

Esșite.

II. Contul profitului și perderilor.

Întrate.

Interese: pentru fond. de rezervă	385 96	Interese: dela cambii de bancă	5156 75
„ pentru fond. de pensii	44 45	„ dela impr. pe obligații	10 58
„ pentru dep. spre fruct.	1236 87	„ dela impr. ipotecare	15 65
„ pentru reescomp.	4388 75	Competențe	1399 58
Spese: Salare	1940 —	Diverse	4293 27
„ Porto, chirie	99 76		
„ Marce de prezență	146 —		
„ Remunerăție	50 —		
Contribuție	988 19		
Amortisare din mobilar	16 58		
Profit curat	1579 27		
	10875 83		10875 83

Ofenbaia, în 31 Decembrie 1898.

I. Dancu m. p.

Simion Samuilă m. p.

dir. executiv.

comptabil.

Dr. Zosim Chirtoș m. p.

Ioan Is. Tordai m. p.

D. Muntean m. p.

V. Bumbuș m. p.

George Lazar m. p.

Vasilie Russ m. p.

Moise Czir m. p.

Conturile examinându-le le-am aflat întru toate corect.

Ofenbaia, în 31 Ianuarie 1899.

Hans Binder m. p.

Cioran Avram m. p.

Vasilie Gan m. p.

Simion Pașca m. p.

PIVNITĂ MÖNCHHOF

renumită de mulți ani

OFERE

din cauza edificării unor noue pivnițe depositul seu de vinuri pentru afară.

Vin de coline, 1898, litra à 18 cr.

Vin bun de masă, 1896, litra à 24 cr.,

precum și cele mai fine vinuri de desert: Risling, Pinotgrico, Smoionong, Som, Leányka, Bikavér roșu și Oporto.

Vănzătorilor li-se fac prețuri reduse.

Cu stimă:

Ludovic Fronius.

[37] 4—6

Descrierea Ardealului.

Cine voadă să cunoască frumoasa țeară a Ardealului, și cu deosebire Munții Apusenți, patria lui Horia și Iancu, să citească scrierile lui Silvestru Moldovan anume:

Țeara-Noastră,

descrierea părților sudice ale Transilvaniei și Valea-Mureșului, apoi

Zarandul și Munții-Apuseni,

Cu 9 ilustrațiuni și o schiță.

Descrierile sînt facute în fel de călătorie, cu datele și porturile Românilor și cu multe legende despre dealuri, cetăți, izvoare ș. a.

Fiecare carte costă 1 fl. (și 5 cr. porto), în România 3 lei.

Toate zările noastre au apreciat în cuvinte elogiace aceste descrieri, unicele ce le avem despre Transilvania în limba română.

„Liga română“, scrie între altele:

„Până astăzi n'a existat în limba română o descriere a acestor regiuni atât de interesante din mai multe puncte de vedere. Dl Silvestru Moldovan a răspuns deci prin această publicație unei trebuințe ce intrădever se simțea la noi. Sperăm, că publicul cetitor va face acestei scrieri primirea amabilă pe care o merită.

Comandă se pot face la

„Tipografia“, soc. pe acțiuni, Sibiin.

Pentru „Tipografia“, societate pe acțiuni: V. H. Dressnandt.

„Tipografia“, soc. pe acțiuni, Sibiin.

„Istoria Transilvaniei“

de

George Barițiu.

Monumentalul op al regretatului nostru istoric: „Părți alese din istoria Transilvaniei pe 200 ani din urmă“, se poate procura de acum

cu preț redus!

Volumul I.

broș. în loc de fl. 4.20 numai cu fl. 2.50, leg. fl. 3.30.

Volumul II.

broș. în loc de fl. 4.— numai cu fl. 2.—, leg. fl. 2.80.

Volumul III.

broș. în loc de fl. 2.80 numai cu fl. 2.—, leg. fl. 2.80.

Opul întreg:

broș. în 3 vol. în loc de fl. 11.— numai cu fl. 6.50 — șase florini și cincizeci cr. v. a., leg. fl. 8.60.

Această carte n'ar fi iertat să lipsească din casa nici unui bun Român.

Doi mari Metropoliți ai Românilor

Andrei bar. de Șaguna

și

Alexandru Sterca Șuluțin.

— Portrete frumoase. —

Lucrate la Viena, în fototipie, fiecare separat, pe hârtie fină de carton; sînt foarte potrivite tablouri în casa fiecărui Român.

Prețul unui exemplar 25 cr.

Librăria „Tipografiei“, soc. pe acțiuni, Sibiin.

„Tipografia“, soc. pe acțiuni, Sibiin.

A eșit de sub tipar:

Însoțirile de credit

împreunate cu

Însoțiri de consum, de vânzare, de vîlari, de lap-tării etc. și instrucțiunile trebuincioase.

Îndreptare practică

pentru

îndreptarea și conducerea de astfel de însoțiri

de

F. W. RAIFFEISEN.

Edițiunea a V-a.

Traducere autorizată de

Dr. Aurel Broște.

directorial băncii gen. de asigurare m. „Transilvania“

EDITURA

„Zemlul rom. de agricultură din comitatul Sibiin“ (280 pagini mari).

Cartea costă 80 cr. (cu porto postal 90 cr. recomandată 7 fl.) și se poate cumpăra dela

„Tipografia“,

soc. pe acțiuni în Sibiin.

Nu s'a

mai

pomenit!

100.000

se poate câștiga la tragerea principală a losurilor ziariștilor, care va fi irevocabil

Martți, la 21 Februarie a. c.

coroane în număr

cu o coroană.

Câștigul principal 100.000 cor., 10.000 cor. etc. etc.

Prețul unui los

1 coroană.

Losuri se capătă: la toate băncile, la cassele de schimb, traficele de tutun și la administrația acestui ziar.

Pentru tipar responsabil: Iosif Marschall.